

Vefrit fjármálaráðuneytisins

22. desember 2005

Fyrirframgreiðsla þinggjalda á árinu 2006

Nú liggur fyrir ákvörðun um fyrirframgreiðslu þinggjalda upp í álagningu ársins 2006. Afnáam eignarskatts leiðir til þess að eðli og umfang fyrirframgreiðslu bæði einstaklinga og lögaðila breytist til mikilla muna.

Að því er varðar lögaðila nær fyrirframgreiðslan til tekjuskatts og iðnaðarmálalagjalds. Fram að álagningu á næsta ári ber lögaðilum að greiða mánaðarlega 8,5% af álagningu umræddra gjalda á yfirstandandi ári.

Niðurfelling eignarskatts mun hafa veruleg áhrif á fyrirframgreiðslu einstaklinga, en á þessu ári var eignarskattur lagður á liðlega 75 þúsund einstaklinga, samtals um 2,8 milljarðar króna. Hefðbundin tilkynning skatt-yfirvalda í upphafi árs um fyrirframgreiðslu eignarskatts, jafnt til greiðenda og atvinnurekenda sem dregið hafa hana frá greiddum launum, verður því ekki send út í upphafi árs. Við það mun sparast skrifinnnska og utunumhald, auk hagsbótanna fyrir greiðandann.

Eitt gjald verður þó áfram innheimt fyrirfram á hefðbundinn hátt hjá einstaklingum í sjálfstæðum iðnrekstri, eða iðnaðarmálalagjald, en gjaldendur þess eru kringum 5.000, til viðbótar um 5.500 lögaðilum.

Innheimtuhlutfall í staðgreiðslu

Fjármálaráðuneytið ákveður staðgreiðsluhlutfall hvers árs, en það er samtala tekjuskatts og útsvars. Hlutfall tekjuskatts lækkar um þessi áramót um eitt prósentustig, úr 24,75% í 23,75%, og meðalútsvarið úr 12,98% í 12,97%. Á árinu 2006 verður hlutfallið 36,72% samanborið við 37,73% á þessu ári og 38,58% árið 2004. Í þessu samhengi er vert að benda á að þar sem tekjuskattur einstaklinga lækkar um önnur tvö prósentustig árið 2007, í 21,75%, lækkar tekjuskattshlutfallið í heild um 16% árin 2004 til 2007.

Á árinu 2006 verður persónuafsláttur 29.029 krónur á mánuði sem þýðir að skattleysismörk einstaklings verða 79.055 krónur á mánuði, en þau voru 71.270 krónur árið 2004, sem er um 11% hækkun á tveimur árum.

Frumvörp fjármálaráðherra lögfest á haustþingi

Fjármálaráðherra flutti 5 frumvörp á haustþingi 2005 sem urðu að lögum fyrir jól. Auk fjárlaga 2006 og fjárukalaga 2005 eru þau sem hér segir:

Breytingar á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt og eignarskatt

- 1) Grunnfjárhæð sjómannaafsláttar verður hækkuð frá 1. janúar 2006. Kemur breytingin til framkvæmda við staðgreiðslu á árinu 2006 og við álagningu á árinu 2007. Er hækkunin til samræmis við þá hækkun persónuafsláttar sem samþykkt var haustið 2004.
- 2) Framtals- og skattlagningarstaður verður framvegis miðaður við hvar menn áttu lögheimili 31. desember. Kemur breytingin fyrst til framkvæmda á árinu 2006 og við álagningu á árinu 2007.
- 3) Bætt var við ákvæði til bráðabirgða sem heimilar álagningu eignarskatts á lögaðila sem eru með annað reikningsár en almanaksárið þegar tólf mánaða reikningstímabili þeirra lýkur á árinu 2005 þannig að ekki verði misræmi í álagningu eignarskatts m.t.t. loka reikningsárs.

Breytingar á lögum nr. 87/2004, um oliugjald og kílómetragjald ofl.

- 1) Framlenging á tímabundinni lækkun oliugjalds um hálf t. ári, eða til 1. júlí 2006. Fjárhæð hins lækkaða oliugjalds er 41 kr.
- 2) Eigendum ökutækja til sérstakra nota verður heimilt að velja hvort þeir greiða oliugjald og kílómetragjald eða hvort þeir verða undanþegnir oliugjaldi, en greiða á móti sérstakt kílómetragjald samkvæmt gjaldskrá sérstaks kílómetragjalds. Lögin öðlast þegar gildi.

Breytingar á lögum nr. 144/1994, um ársreikninga

Breyting sem fyrst og fremst varðar endurútgáfu laganna en miðað er við að lögin verði endurútgefin á árinu 2006.

Það eru dulin verðmæti í jólasmaakökunum

Eitt af aðalsmerkjum íslenskrar jólamenningar í áratugaraðir hefur verið smákökubakstur. Húsmæður hafa keppt við að baka smákökur á jólaföstunni og fyllt hvert ílátíð á fætur öðru með gríðarlegu úrvali "sorta". Heimilisfölk og gestir hafa síðan notið þessa í ríkum mæli yfir hátíðirnar og fyllt út í þá kima í meltingarfærnum sem aðalmáltíðirnar hafa skilið eftir. Enginn vafi er á því að smákökuat landsmanna er hluti af lífsgæðum þjóðarinnar en vandinn er sá að þess hefur hvergi séð stað í hefðbundnum mælikvarða hagfræðinga á lífsgæðum: landsframleiðslunni. Henni er ætlað að mæla þá verðmætaaukningu sem verður þegar hráefni er breytt í neysluvöru eða þjónusta er veitt. Gallinn er sá að til að verðmætaaukningin mælist þurfa að fara fram viðskipti. Hins vegar er venjulegast ekki greiddur aðgangseyrir að fjölskylduboðum á jóluunum og því fer þessi mikilvægi þáttur þjóðlífsins framhjá annars vökulum augum mælingamanna þjóðarhagsins og það þrátt fyrir að hér sé um veruleg "verðmæti" að ræða. Sömu sögu er að segja af laufabrauðaskurði og konfektframleiðslu svo dæmi séu tekin af annarri verðmætasköpun sem fram fer á aðventunni innan veggja heimila landsmanna.

Á landinu öllu eru um 75.000 svo kallaðar kjarnafjölskyldur, þ.e. heimili þar sem fleiri en einn býr. Ef gert er ráð fyrir að á þessum heimilum séu bakaðar 3 tegundir af smákökum að meðaltali (en innan þess rúmast bæði þær fjölskyldur sem ekki baka neitt og svo hinar þar sem tegundafjöldinn skiptir tugum) er hér um að ræða 225 þúsund "uppskriftir". Þessu til viðbótar er ekki ólíklegt að einhverjir baki sem búa einir en því má heldur ekki gleyma að sumir Íslendingar halda ekki jól eða hafa ekki enn tekið upp þennan mikilvæga hluta þjóðmenningarinnar. Áætlað er að beinn efniskostnaður vegna þessarar starfsemi sé um það bil 100 milljónir króna. Til þess að setja þá tölu í samhengi, með hliðsjón af algengum hráefnum í jólabaksturinn, má geta þess að verðmæti innflutnings landsmanna á stráskyri í fyrra var um 200 milljónir, af þúðurskyri fluttu landsmenn inn fyrir 9 milljónir og annað eins af afhýddum möndlum. Þá má geta þess að framleiðslan af suðusúkkulaði var í kringum 200 milljóna virði en tiltölulega lítið er flutt inn af því. Til viðbótar hráefninu kemur orkukostnaður að ógleymsdu vinnuframlagi kókugæðarmannsins (sem í flestum tilvikum er reyndar kona). Með það er hins vegar farið eins og aðra ólaunaða vinnu: hennar sér hvergi stað í opinberum útreikningum.

Nú gerist það hins vegar í auknum mæli að kaupmenn bjóða neytendum tilbúnar smákökur og þá er hægt að áætla verðmæti heimatilbúinnar smákökuframleiðslu (ef ekki er tekið tillit til þess að mörgum finnst heima-bakaðar kökur betri en verksmiðjuframleiddar) með því að ætla henni sama verðmæti og þeirrar sem seld er í verslunum. Að gefnum tilteknum forsendum áætlar ráðuneytið að jólabaksturinn sé nokkuð á þriðja hundrað milljóna króna virði og vinnsluvirðið, sem er verðmætaaukningin í eldhúsum landsmanna, sé þá yfir eitt hundrað milljónir. Það telst ef til vill ekki mikið enda áætlar Rannsóknasetur verslunarinnar að aukakostnaður landsmanna vegna jólaanna muni nema 5,8 milljörðum króna sem þó er ekki nema rúmlega 1% af einkaneyslu landsmanna í ár. Skatttekjur ríkissjóðs af smákökubakstri eru engar ef undan er skilinn virðisaukaskattur af hráefninu. Ef verksmiðjuframleiddar smákökur ryðja burt heimaframleiðslunni mun hagur ríkissjóðs vænkast og þjóðarhagur sömuleiðis – eða hvað?

Vefritið óskar lesendum sínum gleðilegra jóla og farsæls komandi árs. Vefritið kemur næst út 5. janúar 2006.

Tekjur ríkissjóðs janúar-október		
	2003-2004	2004-2005
12 mánaða breytingar, %		
Skatttekjur alls	14,9	20,8
Skattar á tekjur og hagnað	19,8	22,6
Tryggingagjöld	10,3	15,6
Eignarskattar	25,9	35,4
Veltuskattar	12,6	19,6
Tekjur alls	8,1	47,2

Gjöld ríkissjóðs janúar-október		
	2003-2004	2004-2005
12 mánaða breytingar, %		
Almenn mál	7,2	4,9
Félagsmál	8,3	7,0
Atvinnumál	7,4	-3,3
Gjöld	-8,0	41,8
Önnur útgjöld	-0,6	76,4
Gjöld alls	6,7	10,0

Afkoma ríkissjóðs janúar-október		
	2004	2005
Milljarðar króna		
Handbært fé frá rekstri	-2.848	20.294
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	6.425	68.671
Afborgun lána	-30.856	-61.557
Br. lánsfjárfjöfnuður	-30.680	3.814
Lántökur	30.408	9.048
Greiðsluafkoma	-272	12.862

Ýmsar hagtölur		
	2004	2005
12 mánaða breytingar, %		
Verðbólga (des.)	3,9	4,1
Kjarnaverðbólga (des.)	3,5	4,6
Launavísitala (nóv.)	5,4	7,3
Heildarvelta (jan. - ágúst)	9,6	9,2
Smáðluvelta (jan. - ágúst)	4,3	6,3
Atvinnuleysi, árst.leiðr. (nóv.)	2,8	1,7